

Field : Education, Communication

Type : Research Article

Received: 30.11.2015 - *Accepted*:15.12.2015

Öğrencilerin Algılarına Göre Öğretim Elemanlarının İletişim ve Konuşma Becerileri Arasındaki İlişki (Harran Üniversitesi Örneği)

Recep CENGİZ¹, Ebru Olcay KARABULUT²

¹ Bartın Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bartın, TÜRKİYE

² Ahi Evran Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kırşehir, TÜRKİYE

E-posta: rcengiz1965@gmail.com

Öz

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin algılarına göre öğretim elemanlarının iletişim ve konuşma beceri düzeylerini belirleyerek, fakülte ve diğer bazı değişkenlere göre bu özelliklerde farklılık olup olmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmaya, 2014/2015 eğitim ve öğretim yılında Harran Üniversitesinde öğrenim gören 285 Kadın, 242 Erkek olmak üzere toplam 527 öğrenci katılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri için aritmetik ortalama, standard sapma alınmıştır. Cinsiyet ve Öğrenim düzeyi değişkenleri normal dağılım ve homojenlik koşulları yerine getirdiği için parametrik testlerden t-Testi uygulanmış, istatistiksel anlamlılık için .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında, ölçeğin “Ses” alt boyutu ve toplam puanda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ölçeğin ses alt boyutunda erkeklerin puanları, kadınların puanlarından daha yüksek saptanmıştır. Öğretim elemanlarının etkili konuşma düzeyleri, öğrencilerin öğrenim düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sonuç olarak, Üniversite eğitiminin güzel konuşma becerisini olumlu yönde etkilediğini ancak kadın öğrencilerin algılarına göre öğretim elemanlarının bu becerinin gelişmesinde yetersiz kaldığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Öğretim Elemanı, Algı, İletişim, Konuşma Becerisi

The Relationship between Communication and Elocution of Instructors According to Students' Perceptions (Harran University Sample)

Recep CENGİZ¹, Ebru Olcay KARABULUT²

¹ Bartın University, School of Physical Education and Sport, Bartın, TURKEY

² Ahi Evran Bartın University, School of Physical Education and Sport, Kırşehir, TURKEY

E-posta: rcengiz1965@gmail.com

Abstract

This study aimed to present whether there are differences or not in instructors' communication and speaking abilities by defining their levels according to faculty and some other variables. As 285 female and 242 male students from Harran University in 2014-2015 academic year, totally 527 students attended to the study. For collecting data, the "Speaking Abilities Scale" that was developed by Yildiz and Yavuz (2012) has been used. The scale has twenty-four items and five sub extents as "Presentation", "Voice", "Tone and Expression", "Focusing in Speaking". Arithmetic mean and standard deviation were chosen for the statistical analysis of the datum of the study. From the parametric tests, t-test was applied because the sex and the learning levels variables show normal distribution and perform homogeneity conditions. For the statistical meaningfulness, .05 meaningfulness level was chosen. Considering the findings, it was confirmed that there are meaningful differences in the "Voice" sub extent of the scale and total points for the sex. In the "Voice" sub extent of the scale, men's points are higher than women's. Instructors' effective speaking abilities don't show a meaningful difference in terms of students' learning levels. As a consequence, it was determined that graduate education affects elocution positively but instructors are insufficient to improve this ability according to female students' perceptions.

Keywords: Student, Instructor, Perception, Communication, Speaking Ability

1. Giriş

Dil insanlar arasında iletişimi sağlaması ve kişinin hayat boyu sürdürdüğü bütün öğrenme, öğretme, anlama, anlatma vb. çalışmaların odağı olması açısından çok önemli bir olgudur. Günlük hayatımızda anlaşılır konuşmak, dille ilgili etkinliklerin başında gelir. İnsan; iş, eğitim ve özel hayatındaki başarısını büyük ölçüde etkileyen ve yönlendiren konuşma, iletişim kurduğumuz zaman kullandığımız, en yaygın ve doğal anlaşma aracı; duygu, düşünce ve bilgilerin seslerden oluşan dil aracılığıyla aktarılmasıdır (Demirel ve Şahinel, 2006). Bu iletişim sayesinde, yeni bilgiler kazanılmış; kazanılan bilgiler, saklanmış, korunmuş ve sonraki nesillere aktarılmış olur (Yaman, 2012). Bu süreçte, Başaran ve Erdemli'ye (2009) göre insanlar bir günün %50 ile %80'lik bir bölümünü iletişim kurarak; iletişim kurma zamanlarının da ortalama %45'ini dinleyerek, %30'unu konuşarak, %16'sını okuyarak %9'unu ise yazarak geçirmektedir. Yıldız ve Yavuz (2012) konuşma becerisini değerlendirmede; etkili sunum, ses kullanımı, etkili ve doğru anlatım ve dinleyicileri dikkate almak, etkili konuşmanın ön şartları olduğunu ifade etmektedir. Bu anlamda, etkili ve doğru konuşma; ses tonu, diksiyon, vurgulama, telaffuzu ve vücut dilini kapsamaktadır (Bayraktar ve Doğan, 2014; Temizkan, 2009; Yaman ve Karaaslan, 2012). Yaman'a (2012) göre doğru ve etkili konuşabilme becerisi, bireyleri diğer insanlara göre, farklı ve üstün kılmaktadır. İnsanlarla daha fazla bir arada olunması gereken meslek alanlarında çalışanların iletişim becerilerine daha fazla hâkim olmaları gerekmektedir. Bu mesleklere verilen örneklerden biri de öğretmenliktir. Bireysel ve toplumsal yaşamda önemli bir yer tutan konuşma; okuyuşamında başarı ya da başarısızlığı belirleyen temel faktörlerden biridir. Eğitim sürecinde, öğrenme işlevinin gerçekleşmesi için konuşmaya ihtiyaç vardır (Yaman, 2012). Bu ihtiyacın giderilmesi için eğitim dilinin şive, ağız ve argo özelliklerinden arındırılmış olmasının yanı sıra, öğretim elemanının Türkçeyi güzel konuşması, dil bilgisini iyi bilmesi, Jest ve mimiklerinde aşırılıktan kaçınması, anlatılmak istenilenlerin doğru bir şekilde öğrenciye ulaşması için etkili bir konuşma çok önemlidir (Demirel, 2003). Öğretim elemanlarının ders sunumlarında yaptığı konuşma eylemi, sadece belirlenmiş hedefler doğrultusunda bir iletişim ve etkileşim süreci ortaya çıkarmaz, aynı zamanda belirlenen hedeflerin de ötesine geçerek öğrencileri de etki altına alır (Okur vd. 2013). Anlatılanların öğrencilere ulaşabilmesi; öğretim elemanının etkili bir sunum yapmasına, öğrencilerle göz teması kurmasına, kelimeleri doğru telaffuz etmesine, akıcı ve doğru tonda konuşmasına ve beden dilini etkin kullanmasına bağlıdır (Alacalı, 2012; Özdem, 2003). Bu alanda yapılan bazı araştırma bulgularına bakıldığında, insanlarda bazı sesleri çıkartamamak, sesleri ayarlayamamak, ne konuştuğunun farkında olmamak, ağız içinde konuşmak, vurgu ve tonlama bozuklukları yapmak, kelime hazinesinin yetersiz olması, çekingen konuşmak ve dinlememek gibi konuşma yetersizlikleri saptanmıştır (Alyılmaz, 2010; Aktaş ve Gündüz, 2009; Erdem ve Deniz, 2008; Güngöz, 2007; Okur, 2012; Okur vd., 2013; Öztürk ve Altuntaş, 2012). Bu tespitler, üniversite eğitimi almanın güzel konuşma becerisini olumlu yönde etkilediğini ancak üniversitede verilen sözlü anlatım dersinin bu becerinin gelişmesinde yetersiz kaldığını düşündürmektedir (Başaran ve Erdem, 2009). Bununla birlikte öğrencilerin iletişim yeteneklerinin ne oranda geliştiği, uygulamalarda ne derece başarı gösterdikleri vb. yeterince bilinmemektedir. Yukarıdaki hedeflere uygun olarak gerek ilgili dersler, gerekse eğitici tutum ve yaklaşımlarını yeniden düzenlemeye katkı verecek veriler oluşturulması için öğretim elemanlarının iletişimde konuşma yeteneklerini ortaya koyan bir çalışmanın eğitim alanına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, üniversite öğrencilerinin algılarına göre öğretim elemanlarının iletişim ve konuşma beceri

düzeylerini belirleyerek, fakülte ve diğer bazı değişkenlere göre bu özelliklerde farklılık olup olmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır.

2. Yöntem

Çalışmanın bu bölümde araştırmanın veri ve analizi ile ilgili çalışmalar açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, öğretim elemanlarının Etkili Konuşma Düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan tarama modeli bir çalışmadır.

2.2. Araştırma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2014/2015 eğitim öğretim yılında, Harran Üniversitesi'nde lisans düzeyinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Kayıp değer analizleri yapılmadan önce araştırmanın örneklemini 600 kişiden oluşturmuştur. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmıştır. Katılımcıların 231'i kadın (%44,9), 269'u erkektir (%54,1). Örneklem, Eğitim, İlahiyat, Mühendislik İktisat, Tıp Fakültesi ve BESYO olmak üzere 6 farklı fakültede öğrenim gören katılımcılardan oluşmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Konuşma Becerisi Ölçeği

Araştırma da Yıldız ve Yavuz (2012) tarafından geliştirilen “Etkili Konuşma Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, “Sunum”, “Ses”, “Üslup ve İfade”, “Konuşmaya Odaklanma” ve “Dinleyicileri dikkate alma” olmak üzere beş alt boyuttan ve 20 olumlu, 4 olumsuz yargı içeren 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin seçenekleri ise “Tamamen katılıyorum, katılıyorum, orta derecede katılıyorum, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum” şeklindeki 5’li likert tipindedir. “Sunum” alt boyutu yedi maddeden, “üslup ve ifade” alt boyutu beş maddeden, “ses”, “konuşmaya odaklanma” ve “dinleyicileri dikkate alma” alt boyutları ise dörder maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin geçerliğini sağlamak amacıyla açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği ise Cronbach α , Spearman Brown, GutmannSplit-Half teknikleri, düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ve %27’lik alt-üst grup farkına ilişkin t değerleri hesaplanarak sağlanmıştır. Bu işlemlerden sonra ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır (Yıldız ve Yavuz 2012).

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri için aritmetik ortalama, standart sapmalar alınmıştır. Cinsiyet ve Öğrenim düzeyi değişkenleri normal dağılım ve homojenlik koşulları yerine getirdiği için parametrik testlerden t-Testi uygulanmış ve tablolar halinde sunulmuştur. İstatistiksel anlamlılık için ise .05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir

3. Bulgular

Tablo 1. Demografik Değişkenlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Erkek	285	54,1
	Kadın	242	45,9
	Toplam	527	100
Öğrenim Düzeyi	Yüksekokul	63	12,0
	Fakülte	464	88,0
	Toplam	527	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin 285'inin erkek (%54,1), 242'inin (%45,9)'unun kadın olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında 63'ünün (%12,0) Yüksekokul, 464'ünün (% 88,0) farklı fakültelerde öğrenim düzeylerine devam ettikleri saptanmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Etkili Konuşma Düzeylerine İlişkin t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Sd	t	p
Sunum	Erkek	285	21,21	5,89	1,88	,057
	Kadın	242	22,13	5,24		
Ses	Erkek	285	12,04	3,50	2,98	,003*
	Kadın	242	12,95	3,39		
Üslup ve İfade	Erkek	285	15,11	3,95	1,12	,260
	Kadın	242	15,50	3,94		
Konuşmaya Odaklanma	Erkek	285	11,87	2,33	1,18	,239
	Kadın	242	12,11	2,34		
Dinleyicileri Dikkate Alma	Erkek	285	12,09	3,67	1,59	,110
	Kadın	242	12,60	3,61		
Toplam	Erkek	285	72,34	12,87	2,27	,005*
	Kadın	242	75,31	11,47		

Tablo 2'de grubun etkili konuşma düzeyleri, ölçeğinin "ses" alt boyutu ve "toplam"da cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t(525)=2,98, p<.005; 2,27, <.005$]. Ölçeğin ses alt boyutunda kadınların puanları ($X=12,95$), erkeklerin puanlarından ($X=12,04$) daha yüksek bulunmuştur. Ölçeğin toplamından alınan puanlarda bakıldığında kadınların puanlarının ($X=75,31$), erkeklerin puanlarından ($X=72,34$) yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre Etkili Konuşma Düzeylerine İlişkin t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Eğitim	N	$\bar{x}$	Sd	t	p
Sunum	Yüksekokul	63	23,34	5,87	2,59	,015
	Fakülte	464	21,40	5,55		
Ses	Yüksekokul	63	12,44	3,71	,045	,964
	Fakülte	464	12,46	3,45		
Üslup ve İfade	Yüksekokul	63	14,76	4,64	1,148	,251
	Fakülte	464	15,37	3,84		
Konuşmaya Odaklanma	Yüksekokul	63	12,53	2,86	2,025	,043
	Fakülte	464	11,90	2,25		
Dinleyicileri Dikkate Alma	Yüksekokul	63	11,26	4,27	2,472	,014
	Fakülte	464	12,47	3,53		
Toplam	Yüksekokul	63	74,36	10,74	,449	,653
	Fakülte	464	73,62	12,53		

Tablo 3’de görüldüğü gibi, grubun etkili konuşma düzeyleri, öğrenim düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p<.005$).

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırmada üniversite öğrencilerinin algılarına göre öğretim elemanlarının iletişimde konuşma becerileri cinsiyet ve öğrenim durumu değişkenlerine göre incelenmiştir. Araştırmaya ilişkin bulgular alan yazınla desteklenerek aşağıda verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin 285’inin erkek (%54,1), 242’inin (%45,9)’unun kadın olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında 63’ünün (%12,0) Yüksekokul, 464’ünün (% 88,0) farklı fakültelerde öğrenim düzeylerine devam ettikleri saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının iletişimde konuşma becerilerinin cinsiyet rolleri bağlamında farklılaşp, farklılaşmadığı inceleyen, analiz sonuçlarına göre ölçeğin “ses” ve toplam da “Sunum, Üslup ve İfade, Konuşmaya Odaklanma ve Dinleyicileri Dikkate Alma” alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu sonuca göre öğretim elemanlarının konuşma becerilerini değerlendirme kapsamında kadın öğrencilerin “ses tonu, jest ve mimikler, vurgu, tonlama, ritim, duraklama hataları, bilim dili dışında konuşma, sesleri hatalı söyleme, kelime hazinesinin yetersizliği, konuşma sırasında gereksiz vücut hareketleri yapmak...” öğelerini erkek öğrencilere göre daha fazla önemsedikleri tespit edilmiştir. Bu bulgu literatürde yapılan (Bayraktar ve Doğan 2014; Bedur 2007; Çetinkaya 2011; Çıtak, 2008; Durukan ve Maden 2010; Gölönü ve Karcı 2010; Gülbahçe, 2010; Kılıçgil ve ark. 2009; Songül ve ark. 2011; Tepeköylü ve ark. 2009; Yılmaz ve ark. 2010) bazı çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Buna karşın cinsiyet ve iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını içeren çalışmalarda (Bingöl ve Demir 2011; Çevik 2011; Erkuş ve Günlü 2009; Kızıldaş ve ark. 2012; Özerbaş ve ark. 2007; Tepeli ve Arı 2011) bulunmaktadır. Yıldız ve Yavuz’a (2012) göre önemli olan sesin tonu, yüksekliği,

değişkenliği, ortamdaki herkes tarafından duyulması, açık, net, anlaşılır hızda olması ve gerektiği yerlerde alçalıp yükselmesidir.

Araştırma grubunun etkili konuşma düzeyleri, öğrenim düzeyleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p < .005$). Bu bulgu öğrencilerin fakülte veya yüksekokul farkı olmaksızın; öğretim elemanlarında hatasız, güzel ve akıcı konuşma beklentilerinin olduğu şeklinde yorumlanabilir. Özçimen'e (2008) göre konuşma da önemli olan sesleri doğru söyleme, amaca uygun kelime seçme ve kullanma, doğru cümle kurma ve öğeleridoğru sıralama becerileridir. Öztürk ve Altuntaş (2012) etkili konuşmanın, duygudaşlık kurma, yaratıcılık, eleştirel düşünme ve duygusal gelişimine katkıda bulunacağı gibi derslerin daha akıcı, zevkli ve yapılandırıcı yaklaşım doğrultusunda öğrenci merkezli geçmesini sağlayacağını vurgulamaktadır. Tepeköylü ve ark. (2009) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin bölümlere göre iletişim beceri düzeyleri arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmadığı tespitleri araştırma bulgularımızla paralellik göstermektedir.

Konuşma becerileriyle ilgili yapılan çalışmalarda; öğretmelemanı-öğrenci arasındaki bilgi alışverişi, açıklama, anlatma, değerlendirme konuşma aracı en fazla kullanılan yöntem olduğu söylenebilir. Öğretim elemanlarının, duygu, düşünce ve istekleri açık, doğru ve eksiksiz olarak anlatabilme, öğrencilere kazandırılması gereken önemli bir beceridir (Temizyürek ve ark. 2011). Bu becerinin öğrencilere kazandırılması için uygun yöntem ve tekniklerin kullanılması, konuşma etkinliklerinin hayatla ilişkilendirilmesi, öğrencilerin duygu, düşünce ve görüşlerini serbestçe ifade edebilecekleri konuşma ortamlarının hazırlanması gerekmektedir (Katrancı ve Melanlıoğlu, 2013). Bu anlamda üniversitelerde öğretim elemanlarının etkili konuşma becerilerinin bir amacı da, öğrencilere düşünce ve duygularını; doğru ve etkili biçimde anlatma yeteneği kazandırmak olduğu söylenebilir. Sonuç olarak, Üniversite eğitiminin güzel konuşma becerisini olumlu yönde etkilediği, ancak kadın öğrencilerin algılarına göre öğretim elemanlarının bu becerini geliştirmede yetersiz kaldığı saptanmıştır. Eğitim süresince öğretim elemanlarının konuşma becerilerinin gerek etkili iletişim gerekse ders ve uygulamalarda öğrencilerin gelişimlerine olumlu katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Aktaş Ş, Gündüz O (2009). *Yazılı ve sözlü anlatım* (12. Baskı). Akçağ Yayınları, Ankara.
- Alacalı O (2012). *İlköğretim 5 Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Ada Yayıncılık, Ankara.
- Alyılmaz C (2010). "Türkçe öğretiminin sorunları". *Turkish Studies*, 5(3), 728–749.
- Başaran M, Erdem İ (2009). Öğretmen Adaylarının Güzel Konuşma Becerisi ile İlgili Görüşleri Üzerine Bir Araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Eylül, 17 (3), 743-754.
- Bayraktar HV, Doğan MC (2014). Öğrencilerin Öğretmenleri İle Olan İletişimleri İle Türkçe Dersi Konuşma Becerileri Arasındaki İlişki, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2 (6), 107-122.
- Bedur S (2007). Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerle İletişimleri, *Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Isparta.
- Bingöl G, Demir A (2011), "Amasya Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri", *Göztepe Tıp Dergisi*, 26, (4), 152-159.

Çevik DB (2011), “Müzik Öğretmeni Adaylarının İletişim Becerileri”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(1),1-13.

Çetinkaya Z (2011). Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 567-576.

Çıtak A (2008).Kadınların Çalışmasına Yönelik Tutum: Cinsiyet, Cinsiyet Rolü ve Sosyoekonomik Düzeye Göre Bir Karşılaştırma, *Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara.

Demirel Ö (2003). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi*. PegemA. Ankara.

Durukan E, Maden S (2010). “Türkçe Öğretmenlerinin İletişim Becerileri Üzerine Bir Araştırma”, *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (5), 59-74.

Erdem İ, Deniz K (2008). Güzel Konuşma Kurslarında Verimliliği Artırmaya Yönelik Bir Alan Araştırması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 5 (10), 75-90.

Erkuş A, Günlü E (2009). İletişim Tarzının ve Sözsüz İletişim Düzeyinin Çalışanların İş Performansına Etkisi: Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Araştırma, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 20 (1), 7-24.

Gülbağçe Ö (2010).“Kazım Karabekir Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin İncelenmesi”, *Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12 (2),12-22.

Gölönü S, Karcı Y (2010).“İletişim Meslek Lisesi Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi (Ankara İli Örneği)”, *İletişim Kuram ve Araştırmaları Dergisi*, (31),123-140.

Gündüz O, Şimşek T (2011). *Anlatma teknikleri 2 uygulamalı yazma eğitimi*. Grafiker Yayınları. Ankara.

Kılıçgil E, Bilir P, Özdiñç Ö, Erođlu K, Erođlu B (2009).İki farklı üniversitenin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.

Kızıltaş E, Halmatov M, Sarıçam H (2012). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (23),173-189.

Okur A, Süğümlü Ü, Göçen G (2013). İkna Edici Konuşma ve Karşılaştırmalı Bir Araştırma (Avustralya Ana Dili Öğretimi Ders Materyalleri ve Türkçe Örneği) *Turkish Studies-International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Summer 8 (8), 951-970.

Özdem Y (2010). *Konuşma Sanatı-Diksiyon*, Kariyer Yayıncılık, İstanbul.

Özerbaş MA, Bulut M, Usta E (2007).Öğretmen Adaylarının Algıladıkları İletişim Becerisi Düzeylerinin İncelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1), 123-135.

Öztürk BK, Altuntaş İ (2012). İlköğretim İkinci Kademedede Konuşma Eğitime Yönelik Öğretmen Görüşleri: Nitel Bir Çalışma, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching* Mayıs, Haziran, Temmuz 1(2): 342-356.

Özçimen A (2008), Etkili–Anlaşılır Konuşma Eğitimi İçin Gerekli Temel Faktörler, *Selçuk*

Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, (26), 155–166.

Songül NF, Tümkaya S (2011). Analysis of the relationship between the communication of the class teachers and their skills to solve interpersonal problems. *Elementary Education Online, 10(2), 493-511.*

Temizkan M (2009). Akran Değerlendirmenin Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi Üzerindeki Etkisi, *Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute 6 (12), 90-112.*

Temizyürek F, Erdem İ, Temizkan M (2011). *Konuşma eğitimi(2.Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Tepeköylü Ö, Soytürk M, Çamlıyer H (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, (7), 115-124.*

Tepeli K, Arı R (2011). Okul öncesi eğitim öğretmeni ve öğretmen adaylarının iletişim ve sosyal becerilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (26),385-394.*

Yaman E (2012).*Kamu Yönetiminde İletişim ve Yönetişim*, Nobel Yayınları, Ankara.

Yaman H, Karaaslan F (2012). Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Beyin Fırtınası Tekniğinin Etkisi: Bir Eylem Araştırması, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 7(1), 545-563.*

Yıldız DÇ, Yavuz M (2012). Etkili Konuşma Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 7 (2),319-334.*

Yılmaz İ, Çimen Z, Bektaş F (2010). Sporcu Algılamalarına Göre Bireysel ve Takım Sporu Antrenörlerinin İletişim Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 11(4), 52-57.*